

Τυχαίες Μεταβλητές

- **Ορισμός:** Τυχαία μεταβλητή είναι μία πραγματική συνάρτηση που αποδίδει έναν πραγματικό αριθμό σε κάθε ενδεχόμενο του δειγματικού χώρου.
  - **Διακριτές:** Το σύνολο τιμών είναι πεπερασμένο ή αριθμήσιμο.
  - **Συνεχείς:** Το σύνολο τιμών είναι άπειρο.

Βασικές Συναρτήσεις

1. Συνάρτηση πιθανότητας $p_X(x)$:

$$p_X(x) = P(X = x)$$

- Απαραίτητες ιδιότητες: $\sum p_X(x_i) = 1$.

2. Αθροιστική συνάρτηση κατανομής $F_X(x)$:

$$F_X(x) = P(X \leq x)$$

- Ιδιότητες:
  - Συνεχής από δεξιά.
  - $\lim_{x \rightarrow \infty} F_X(x) = 1$.
  - $\lim_{x \rightarrow -\infty} F_X(x) = 0$.

Μέτρα Κεντρικής Τάσης και Διασποράς

- Μέση Τιμή $E[X]$:

$$\mu = E[X] = \sum x_i \cdot P(X = x_i)$$

- Διακύμανση $\text{Var}[X]$:

$$\sigma^2 = \text{Var}[X] = E[(X - \mu)^2] = E[X^2] - (E[X])^2$$

- Τυπική Απόκλιση:

$$\sigma = \sqrt{\text{Var}[X]}$$

Διακριτές Κατανομές

Δοκιμή Bernoulli

- Ορισμός: Μια δοκιμή με δύο δυνατά αποτελέσματα: "επιτυχία" (πιθανότητα p) και "αποτυχία" (πιθανότητα $1 - p$).
- Πιθανότητα Επιτυχίας: $P(X = 1) = p$.
- Πιθανότητα Αποτυχίας: $P(X = 0) = 1 - p$.
- Μέση Τιμή: $\mu = p$.
- Διασπορά: $\sigma^2 = p(1 - p)$.

Διωνυμική Κατανομή

- Ορισμός: Πιθανότητα x επιτυχιών σε N ανεξάρτητες δοκιμές Bernoulli με πιθανότητα επιτυχίας p :

$$P(X = x) = \binom{N}{x} p^x (1 - p)^{N-x}$$

- Μέση Τιμή: $\mu = Np$.
- Διασπορά: $\sigma^2 = Np(1 - p)$.

Γεωμετρική Κατανομή

- Ορισμός: Πιθανότητα πρώτης επιτυχίας στην x -οστή δοκιμή:

$$P(X = x) = (1 - p)^{x-1}p$$

- Μέση Τιμή: $\mu = \frac{1}{p}$.
- Διασπορά: $\sigma^2 = \frac{1-p}{p^2}$.

Κατανομή Poisson

- Ορισμός: Πιθανότητα x γεγονότων σε σταθερό διάστημα:

$$P(X = x) = \frac{\lambda^x e^{-\lambda}}{x!}$$

- Μέση Τιμή: $\mu = \lambda$.
- Διασπορά: $\sigma^2 = \lambda$.

Υπεργεωμετρική Κατανομή

- Ορισμός: Πιθανότητα k επιτυχιών σε δείγμα n από πληθυσμό M :

$$P(X = k) = \frac{\binom{M_1}{k} \binom{M_2}{n-k}}{\binom{M}{n}}$$

- M_1 : αριθμός επιτυχιών στον πληθυσμό.
- $M_2 = M - M_1$: αριθμός αποτυχιών στον πληθυσμό.
- M : συνολικός πληθυσμός.
- n : μέγεθος του δείγματος.
- Μέση Τιμή: $\mu = n \cdot \frac{M_1}{M}$.
- Διασπορά:

$$\sigma^2 = n \cdot \frac{M_1}{M} \cdot \frac{M_2}{M} \cdot \frac{M - n}{M - 1}$$

Διαδικασία Poisson

- **Περιγραφή:** Η διαδικασία Poisson περιγράφει την εμφάνιση τυχαίων γεγονότων σε σταθερά χρονικά διαστήματα ή περιοχές, με σταθερό μέσο ρυθμό λ γεγονότων ανά μονάδα χρόνου/χώρου.
- **Ιδιότητες:**
  1. Τα γεγονότα είναι ανεξάρτητα.
  2. Ο αριθμός γεγονότων σε ένα διάστημα ακολουθεί την κατανομή Poisson με παράμετρο $\lambda \cdot t$, όπου t το μέγεθος του διαστήματος.
  3. Η πιθανότητα k γεγονότων στο διάστημα t :

$$P(X = k) = \frac{(\lambda t)^k e^{-\lambda t}}{k!}$$

- **Μέση Τιμή:** $E[X] = \lambda t$.
- **Διασπορά:** $\text{Var}[X] = \lambda t$.